

תנ"ך

הוראות

א. משך הבחינה: שעה וחצי.

מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.

פרק ראשון	-	סיפורי ראשית העולם והאנושות	-	(40x2)	-	80	נקודות
פרק שני	-	נושאי הבחירה	-	(20x1)	-	20	נקודות
						<u>100</u>	נקודות
						-	סך הכול

ב. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך עברי שלם בלי פירושים ובלי תוספות.

מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.

ג. הוראות מיוחדות: (1) אין להעתיק את השאלה; יש לכתוב את מספרה בלבד.

(2) יש להתרכז בנושא. יש לשים לב לכתב, לכתוב ולפיסוק.

יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון – סיפורי ראשית העולם והאנושות (80 נקודות)

ענו על שתי השאלות 1-2 (לכל שאלה – 40 נקודות).

בכל שאלה, ענו על סעיף א – חובה (25 נקודות) ועל אחד מן הסעיפים ב-ג (לכל סעיף – 15 נקודות).

1. קראו בראשית, פרק ג', פסוקים ח'–כ"ד.

ענו על סעיף א (חובה).

א. בפסוקים אלה מתוארת פגיעה בקשר בין האדם לאישה, בקשר בין האדם לאל ובקשר בין האדם לאדמה.

הביאו מפסוקים אלה ראיה אחת לפגיעה בכל אחד מן הקשרים המודגשים בקו, והסבירו אותה. בססו את התשובה על הכתוב (סך הכול – שלוש ראיות והסברן).

ענו על אחד מן הסעיפים ב-ג.

ב. (1) בסיפור גן עדן לדמות האל יש מאפיינים אנושיים.

הביאו לכך דוגמה אחת מפסוקים ח'–י' ודוגמה אחת מפסוק כ"ב. הסבירו את הדוגמאות.

(8 נקודות)

(2) ייחוס מאפיינים אנושיים לאל מעורר קושי תאולוגי (אמוני).

קראו את פירוש רש"י על פסוק ח'.

"שמעו את קול הקדוש ברוך הוא שהיה מתהלך בגן".

כיצד רש"י פותר את הקושי התאולוגי העולה מפסוק ח'?

הביאו ביסוס לפירוש רש"י מפסוקים ח–י'.

(7 נקודות)

ג. קראו פסוקים כ"ב–כ"ד.

(1) לפי פסוקים אלה, ציינו והסבירו שתי סיבות לגירוש האדם מגן עדן. (8 נקודות)

(2) קראו את דברי ש' שפרה שלהלן.

"הקללה האלוהית היא שיצרה את הברכה האנושית [...] אומנם בזיעת אפך תאכל לחם ובעצב תלדי

בנים, אבל הקללה היא שהעניקה לאדם ולחיה את מהותם האנושית, ויש בה הבטחה לצמיחתה של

ציוויליזציה".

(ש' שפרה, "חיה – האשה המורדת", מתוך קוראות מבראשית, ידיעות אחרונות, ספרי חמד, 2008, עמ' 65)

מהי הטענה של ש' שפרה, והאם אתם מסכימים עם טענתה? הסבירו את התשובה, ובססו אותה על הכתוב.

(7 נקודות)

2. קראו **בראשית**, פרק י"א, פסוקים א'–ט'.

ענו על סעיף א (חובה).

א. (1) מהו עקרון הענישה בסיפור מגדל בבל? (5 נקודות)

(2) הביאו שתי דוגמאות מן הקטע המבטאות עיקרון זה, והסבירו אותן. בססו את התשובה על הכתוב.

(20 נקודות)

ענו על אחד מן הסעיפים ב–ג.

ב. (1) קראו את הפירוש של אבן עזרא לצירוף "דברים אחדים" (פסוק א').

"בימים ההם דברי חכם וכסיל היו אחדים".

הסבירו את הצירוף על פי הפירוש של אבן עזרא. (7 נקודות)

(2) סיפור מגדל בבל מתאר מעבר מעולם של "שפה אחת ודברים אחדים" לעולם של ריבוי שפות ודעות.

האם עדיף עולם של "שפה אחת ודברים אחדים", כמו העולם המתואר בקטע, או עולם של ריבוי שפות ודעות?

נמקו את התשובה. (8 נקודות)

ג. קראו פסוק ד' וגם **שמואל ב**, פרק ז', פסוקים ח'–ט' ו**ישעיה**, פרק נ"ו, פסוקים ד'–ה'.

(1) בשלושת הקטעים האלה נזכרת "עשיית שם".

ציינו באיזה מן הקטעים היחס לעשיית השם הוא שלילי, ובאיזה מהם היחס הוא חיובי.

הסבירו מה יכולה להיות ה**סיבה** ליחס השונה. (10 נקודות)

(2) קראו גם **שמואל ב**, פרק י"ח, פסוק י"ח (פסוק זה מופיע בסוף הסיפור על מרד אבשלום).

האם היחס לעשיית שם בפסוק הזה הוא חיובי או שלילי? נמקו את התשובה, ובססו אותה על הכתוב.

(5 נקודות)

פרק שני – נושאי הבחירה (20 נקודות)

ענו על אחת מן השאלות 3-4.

על אהבה וחסד

3. קראו משלי, פרק ל"א, פסוקים י'–ל"א.

א. (1) ציינו שלושה תחומי עיסוק שונים של אשת החיל. בססו את התשובה על הכתוב. (4 נקודות)

(2) "שקר החן והבל היפי אשה יראת ה' היא תתהלל" (פסוק ל').

מדוע בחר הכותב להזכיר קביעה זו לקראת סוף מזמור ההלל לאשת החיל? נמקו את התשובה.

(6 נקודות)

ב. קראו גם רות, פרק ב, פסוקים ה'–י"א ופרק ג', פסוקים ו'–י"א.

(1) על פי פסוקים אלה, הסבירו מדוע בעז מכנה את רות "אשת חיל". (5 נקודות)

(2) אחת מן התכונות של אשת החיל במשלי היא חוכמתה.

הביאו מן הקטעים ברות דוגמה אחת לחוכמתה של רות, והסבירו את הדוגמה. (5 נקודות)

בין שאול לדוד

4. קראו שמואל א, פרק י"ז, פסוקים א'–ז' ופסוקים ל"ב–מ"ט.

א. דוד בחר להילחם בגלית הפלשתי בלי להיעזר בשריון ובנשק של שאול.

(1) הביאו ראיה אחת המלמדת שדוד נהג באחריות כאשר בחר לוותר על השריון ועל הנשק של שאול.

הסבירו את הראיה, ובססו אותה על הכתוב. (6 נקודות)

(2) הביאו ראיה אחת המלמדת שדוד נהג בחוסר אחריות כאשר לא לקח את השריון ואת הנשק של שאול.

הסבירו את הראיה, ובססו אותה על הכתוב. (6 נקודות)

ב. סיפור דוד וגלית מסמל את גבורתו של הקטן והחלש בעימות שלו עם החזק והמאיים, ואפשר ללמוד ממנו על

דרכים להתמודד עם החזק הנוקט אלימות ואיומים.

ציינו והסבירו שתי דרכים שבאמצעותן בחר דוד להתמודד עם האלימות ועם האיומים של גלית.

בססו את התשובה על הכתוב. (8 נקודות)

בהצלחה!